

السلام علی الحسنین و علی بن الحسین و علی اولاد الحسنین و علی اصحاب الحسنین
سلام بر حسین و بر علی بن الحسین و بر فرزندان حسین و بر اصحاب و یاران حسین

نشریه صدق بررسی می کند:

نکات تربیتی زیارت عاشورا ۴

پرتو سخن (بیانات و نکات)

امید است در این ماه محرم و شرکت در روضه سید الشهداء با رعایت دستور العمل های بهداشتی و همچنین پرداختن و مطالعه بیشتر سیره سید الشهداء و واقعه عاشورا در مسیر سعادت و کمال گام برداریم و نمونه ای شایسته از شاگردان مکتب عاشورا باشیم . فرارسیدن ماه محرم و ایام سوگواری سالار شهیدان حضرت اباعبدالله الحسین را به محضر حضرت ولی عصر (عج) و مقام معظم رهبری و مراجع عظام تقلید و همه عاشقان و دلدادگان آن حضرت تسلیت عرض میکنم.

أَللّهُمَّ ارزقنی شفاعه الحسین يوم الورد
والسلام علیکم ورحمه الله
شیخ حامد میرزاخان
۱۳۹۹/۰۵/۳۱ ؛ ایران/قم

بسم الله الرحمن الرحيم
قال رسول الله (ص): «إِنَّ الْحُسَيْنَ مِصْبَاحَ الْهُدَى وَ سَفِينَةَ النُّجَاةِ» همانا حسین چراغ هدایت و کشتی نجات است.

ماه محرم ماه پیروزی و آزادی حق بر باطل است ماهی که در آن خون بهترین انسان ها به دست منفور ترین آدم ها بر زمین ریخته میشود؛ ماه محرم ماهی است که انسان در این ماه تولدی دوباره پیدا میکند، هر روضه ای که میرود و سینه ای که میزند و گریه ای که میکند باعث پاکی دل و روح انسان میگردد.

امسال که محرم با محدودیت‌هایی به خاطر ویروس کرونا رو به رو شده؛ ولی فرصتی است تا انسان بیشتر خود را با سیره اهل بیت (ع) آشنا کند و با مطالعه سیره سید الشهداء (ع) و واقعه کربلا و بازخوانی تاریخ عاشورا در کنار شرکت در روضه‌های مختصری که در این ماه به خاطر رعایت دستور العمل‌های بهداشتی برگزار می شود بیشترین ثمره را از این ماه برای خود کسب کند.

واقعه کربلا یک رویداد ساده نیست، بلکه یک مکتب و یک دانشگاه انسان ساز است و با بینشی که به انسان می‌دهد روح تازه‌ای به وجود انسان میدمد و باعث ساخته شدن شخصیت او می‌گردد.

قطره‌ری ۱۴

«صبر» و «ثبات»
دو نیاز اساسی برای آینده کشور

مباحث اعتقادی ۱۳

فلسفه حوادث تلخ در زندگی چیست؟

پرتو سخن ۱۱

ماه محرم شروع تولدی دیگر...

شرم‌مدیت ۱۳

بخشش مال و بازگشت آن

نشریه الکترونیکی صدق

صاحب امتیاز:
مرکز تحقیقات علوم اسلامی بیان الصدق
مدیر مسئول:
معاونت پژوهش
آیدی در شبکه‌های اجتماعی :
@Bayanalsidq

مقاله بیان الصدق

حامد میرزاخان:

بررسی شیوه های تربیت کلامی از منظر سوره لقمان قسمت دوم

صوت از دیدگاه قرآن

مقاله

صداها از ویژگی های روان شناختی برخوردار می باشد؛ صداها با احساسات و عواطف لحظه ای انسان مرتبط می شوند. براساس این ویژگی هاست که هم گوینده و هم شنونده، بدون اینکه توافقی با هم کرده باشند، در

ارسال و دریافت یک حس مشترک، موفق می شوند. شنونده از طریق صدا، همان حسی را که در گوینده وجود دارد دریافت می کند. این ارسال و دریافت، ممکن است، به نوع کلمات انتخاب شده، تن صدا، بلند یا آرام بودن کلام، نرم و دل انگیز یا خشن و رعب آور بودن گفتار مربوط شود (کاوینی، ۱۳۹۳، ص ۶۴)؛ برای مثال، جناب لقمان به فرزندش سفارش می کند که: «پسرم، در راه رفتن اعتدال را رعایت کن و از صدای خود بگناه (و هرگز فریاد مزن) که زشت ترین صداها، صدای خران است» (لقمان، آیه ۲۰). بعضی از اصحاب پیامبر (ص) به علت نادانی، پیامبر (ص) را نیز همانند خودشان با صدای بلند و فریاد، خطاب می کردند، خداوند به آنان فرمود: این کار را نکنید (حجرات، آیه ۴)، آنان که صدای خود را نزد رسول خدا کوتاه می کنند، همان کسانی هستند که خداوند دل هایشان را برای تقوا خالص نموده است و آنان که پیامبر را از پشت حجره ها بلند صدا می زنند، بیشترشان نمی فهمند (حجرات، آیه ۵).

به هنگام مناجات با خداوند، لازم نیست فریاد بزنیم، چون در هر صورت، چه فریاد بزنیم و چه آرام و در دل دعا کنیم برای خداوند تفاوتی ندارد (اعراف، آیه ۵). اما هر گاه به کسی ظلم شده باشد، اگر برای دفع ظلم از خود، فریاد بزند و ظلم را افشا کنند، اشکالی ندارد (نساء، آیه ۱۴۹). در آیه ای دیگر، خداوند با همسران پیامبر اتمام حجت می کند؛ این هم ناظر به تن صداست، مربوط به رعایت عفت در سخن گفتن است: «ای همسران پیامبر...! به گونه ای نازک و هوس انگیز سخن نگویند که بیمار دلان در شما طمع کنند و شایسته سخن بگویند» (احزاب، آیه ۳۲).

جمله «فلا تخضعن بالقول» اشاره به کیفیت سخن گفتن و جمله «قلن قولاً معروفاً» اشاره به محتوای سخن دارد (مکارم شیرازی، ۱۳۷۱، ج ۱۷، ص ۲۱۳). یکی دیگر از ویژگی های روان شناختی صوت، نرم یا خشن بودن آن است؛ خداوند متعال به موسی (ع) و هارون (ع) می گوید: به سوی فرعون بروید و او را به سوی حق دعوت کنید و با نرمی با او سخن بگویند تا شاید متذکر شود، یا خشیت الهی پیشه کند. (طه، آیه ۴۴)

در کنار این نوع اثرگذاری که مربوط به حالت روان شناختی صوت است، نوع دیگری از اثرگذاری نیز در آن وجود دارد که به بعد معرفت شناختی آن مربوط است، یعنی، محتوای سخن و دعوت به استدلال های مورد نظر؛ این نوع دوم در قرآن بسیار فراوان است، به گونه ای که در هر صفحه و هر سوره ای از کلام خداوند، این نوع مطلب را می توان دید،

برای مثال، شیطان از طریق صوت و صدایش افراد انسانی را تحریک می کند، اما نه به واسطه تن صدا و تند یا ملایم بودن صدا و بلکه به واسطه استدلال و وعده و فریبی که می دهد (اسراء، آیه ۶۵)، یا مجادله ای که بین افراد صورت می دهد؛ این ها هر دو از طریق صوت هستند، اما جدال، به محتوای سخن برمی گردد، اگرچه معمولاً در لحن گفتار نیز خودش را نشان می دهد (حج، آیه ۳؛ کهف، آیه ۵۶)

پنج شیوه تربیت کلامی از منظر سوره لقمان و روایات

قرآن کریم حاوی بزرگترین دستورات، اصول، مبانی و روش های تربیتی است که خداوند توسط پیامبر خاتم حضرت محمد (ص) برای هدایت و تربیت انسان ها فرستاده شده است. قرآن کریم در بردارنده روایت ها، زندگی نامه ها، پندها و نصایح زیادی از پیامبران و افراد خاص می باشد یکی از این افراد لقمان حکیم است خداوند روش و شیوه تربیت او را در قرآن کریم، به عنوان الگو و منشور تربیتی برای انسان بازگو نموده است

تربیت موفق بر اصول و پایه هایی مبتنی است که شامل: اصل اعتدال، اصل تسامح و تساهل، اصل تدریج، اصل عزت، اصل ارتباط ظاهر و باطن می باشد. لقمان هنگام تربیت و موعظه کردن به فرزندانش مهر و محبت، و شخصیت دادن و احترام نمودن دوری از خشونت و تندی و تحقیر را رعایت می کرد. موعظ و روش لقمان امروزه از نظر عالمان تربیتی از بهترین الگوهای تربیتی محسوب شده که هم موفقیت در حیات دنیوی و همچنین حیات اخروی را در پی دارد.

اصل تذکر و روش موعظه

موعظه روشی است که لقمان برای تربیت فرزند خود به کار می گیرد. او از پسرش گفت: ای پسرم پذیرفتن موعظه بر سفیه سخت است همان گونه که بالا رفتن از کوه بر پیر سخت است. (مجلسی، ج ۱۳، ص ۴۲۶)

لقمان گفت: بر تو لازم است که موعظه را بپذیری و بدان عمل کنی زیرا موعظه نزد مؤمن از عسل مصفا شیرین تر است (دیلمی، ص ۷۲). موعظه از دیرباز در جوامع بشری از جایگاه والایی برخوردار بوده است و جوامع از طریق تجربیات و تأملات خود را به نسل های بعدی منتقل می کردند. موعظه از ماده وعظ در معنای مصدر به کار می رود. منع و بازدارندگی از راه ترساندن و بیم دادن (تاج العروس، ص ۱۱۲).

یکی از روش های تربیتی از طریق نصیحت، صحبت و موعظه است. موعظه مانند سایر روش های تربیتی در صورتی مؤثر خواهد بود که شرایط آن رعایت شده باشد از ویژگی ها و شرایط آن می توان به پنج شیوه در روش تربیت کلامی از منظر سوره لقمان و روایات اشاره کرد.

ادامه دارد....

فلسفه حوادث تلخ در زندگی چیست؟

در سړیک سفره ممکن است هم شیرینی و حلوا قرار دهند و هم فلفل و ترشی؛ کودکان از شیرینی و حلوا لذت می برند و فلفل و ترشی را بی مورد می دانند، اما بزرگ ترها هر دو را در سفره لازم می دانند. کودک از خوردن فلفل و ترشی ناراحت می شود، نوجوان تحمل می کند و والدین او پول می دهند تا فلفل و ترشی بخزند.

انسان ها نیز در برابر حوادث سه گروهند؛ گروهی همین که دچار سختی می شوند جیغ می زنند: (إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزَعًا مَعْرَاجٍ، آیه ۲۰) گروهی صبر می کنند: (وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ * الَّذِينَ إِذَا أَصَابَتْهُمُ مُصِيبَةٌ قَالُوا إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ بقره، آیه ۱۵۵)

و گروهی به استقبال سختی ها می روند: (وَمِنْهُمْ مَنْ يَنْتَظِرُ احْزَابَ، آیه ۲۳) هنگامی که امام کاظم علیه السلام را به زندان انفرادی بردند فرمود: چه جای خوبی برای عبادت است؟! حوادث تلخ نیز (مانند فلفل و ترشی) فواید و برکاتی دارد، از جمله:

۱. توجه انسان را به خدا بیشتر می کند.
۲. کفاره گناهان و لغزش های او می شود.
۳. قدر نعمت های بیشتر شناخته می شود.
۴. وسیله غرور زدایی است. (همان گونه که لاستیک های ماشین را باید تنظیم باد کرد، حوادث تلخ نیز انسان را تنظیم کرده و غفلت و غرور و تکبر او را از بین می برد.)

شخصی از کنار مغازه بلور فروشی می گذشت چشمش به لیوان هایی افتاد که روی میز به طور وارونه چیده شده بود. یکی از آنها را به همان حالتی که بود برداشت و شروع به اعتراض به فروشنده کرد که آقا! چرا در این لیوان بسته است و ته آن باز است؟ آری، بسیاری از اشکالات، بر اساس باورها و تصورات غلط ما می باشد. ما خیال می کنیم که دنیا برای رفاه است، لذا می گوئیم: چرا رفاه نیست؟ ما باید باور کنیم که دنیا خوابگاه، عشرتکده و آخور نیست بلکه میدان رشد است.

منبع: کتاب پرسش های مهم پاسخ های کوتاه
استلام حسن قرآنی

بخشش مال و بازگشت آن ...

عیون أخبار الرضا علیه السلام: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ أَحْمَدَ بْنِ عَمْرَانَ الدَّقَّاقُ، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ هَارُونَ الصُّوفِيُّ، قَالَ: حَدَّثَنِي أَبُو تَرَابٍ عُبَيْدُ اللَّهِ بْنُ مُوسَى الرَّوْيَانِيُّ، عَنْ عَبْدِ الْعَظِيمِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ الْحَسَنِيِّ، قَالَ: قُلْتُ لِأَبِي جَعْفَرٍ مُحَمَّدِ بْنِ عَلِيِّ الرِّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ: يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ! حَدَّثَنِي بِحَدِيثٍ عَنْ آبَائِكَ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ ... فَقَالَ: حَدَّثَنِي أَبِي، عَنْ جَدِّي، عَنْ آبَائِهِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ، قَالَ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ: مَنْ أَيْقَنَ بِالْخَلْفِ جَادَ بِالْعَطِيَّةِ!

ترجمه

حضرت عبد العظیم علیه السلام: به امام جواد علیه السلام گفتم: ای فرزند پیامبر خدا! از پدرانت برای من حدیثی روایت فرما ...

فرمود: «پدرم از جدم از پدرانش نقل نمود که امیر مؤمنان علیه السلام فرمود: کسی که به جای گزین شدن [مالی که آن را انفاق می کند] باور داشته باشد، بذل و بخشش می کند.»

شرح

این سخن، اشاره به این معناست که مردم در بذل و بخشش، دودسته اند: دسته اول: کسانی که سخن خداوند متعال را در باره جایگزین کردن، باور ندارند. چنین افرادی از بخشیدن مال خود به دیگران بخل می ورزند؛ چون بخشش را موجب کاهش مال خود می پندارند.

دسته دوم: کسانی که وعده خدای متعال را در جای گزین ساختن، باور دارند. چنین افرادی به آسانی، مال خود را به نیازمندان می بخشند.

پی نوشت:

۱: «عیون أخبار الرضا علیه السلام: ج ۲ ص ۵۳ - ۵۴ ح ۲۰۴، بحار الأنوار: ج ۹۳ ص ۱۱۵ ج ۶. ر. ک. همین کتاب: ج ۹۳.»

محرم و کرونا

دیدگاه علما و مراجع عظام تقلید درباره برگزاری آیین های محرم در شرایط کرونا

حضرت آیت الله جعفر سبحانی

مسئولان سلامت جامعه باید برنامه ریزی کنند که عزاری انجام بگیرد و سلامت جامعه نیز محفوظ بماند.

حضرت آیت الله وحید خرداسانی

نماینده اقلیت علیه السلام و خصوصاً امام عزاری حضرت سیدالشهدا علیه السلام نباید تعهیل شود و یکی با رعایت جهات بهداشتی و آنچه متخصصان امر توصیه می کنند.

حضرت آیت الله علوی کرمانی

در شرایط فعلی که ویروس کرونا گسترش یافته است، لازم است با مساحتی و رعایت فاصله اجتماعی بین حاضران منظور شود و مسائلی بهداشتی و دیگر موارد بازدارنده از گسترش ویروس کرونا مورد استفاده قرار گیرد.

حضرت آیت الله موسوی

در مجالس عمومی، باید همه سوره های بهداشتی با دقت تمام رعایت گردد. بین معنا که فاصله اجتماعی بین حاضران منظور شود و مسائلی بهداشتی و دیگر موارد بازدارنده از گسترش ویروس کرونا مورد استفاده قرار گیرد.

حضرت آیت الله نوری همدانی

ما عزاری را در خارج از محراب اجرا می کنیم و مستورات مسلمانان نیز در مراسم عزاری شرکت نمی کنند. اگر ضایعه و معاری نداشته باشیم، فعلاً دچار مشکل خواهیم شد. بنابراین هم باید پروتکل های بهداشتی رعایت شود و هم دفعه های دینی مردم مورد توجه قرار گیرد.

حضرت آیت الله مکارم شیرازی

ما اصول داریم که به هیچ وجه نمی توانیم آنها را با کسی از جمله آنها مسئله عزاری محرم و سفر است. اگر ضایعه و معاری نداشته باشیم، فعلاً دچار مشکل خواهیم شد. بنابراین هم باید پروتکل های بهداشتی رعایت شود و هم دفعه های دینی مردم مورد توجه قرار گیرد.

رهبر معظم انقلاب

در عزاری ها معیار آن عزاری است که ستاد ملی کرونا اعلام می کند. بنده هر چه آنها لازم بدانند مراعات خواهیم کرد. توصیه و ناکند من به همه عزاریان، همانند، تشریحی ها و معیاران نیز این است که شرایط ستاد ملی کرونا باید رعایت شود چرا که اگر همین رفتار مراقبت و کنترل هم سست شود، فاجعه ای بزرگ پدید خواهد آمد.

تربیت عاشورایی

نشریه صدق بررسی می کند:

نکات تربیتی زیارت عاشورا

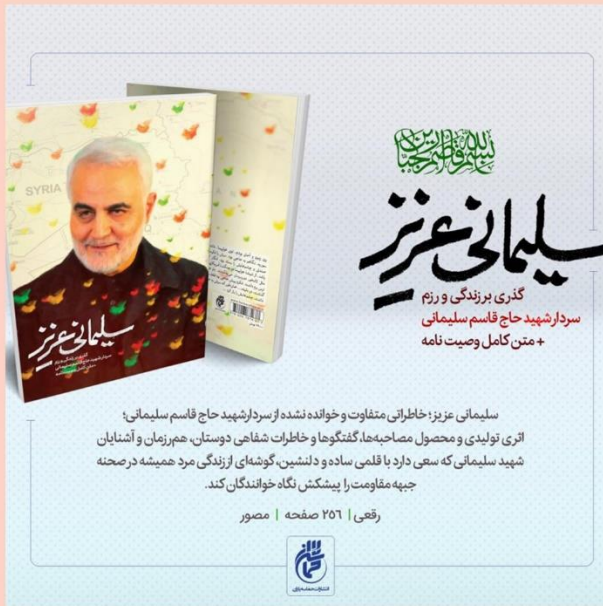
۱۰. از زیارت عاشورا می آموزیم که باید سه توانایی خود را ارزیابی کنیم:
 - توانایی در تشخیص دوست و دشمن (جبهه ی حق و باطل)
 - توانایی در یاری کردن دوستان خدا (تولی به جبهه ی حق)
 - توانایی در مبارزه کردن با دشمنان خدا (تبری از جبهه ی باطل)
- این ۱۰ موردی که در زیارت عاشورا به عنوان نکات تربیتی بیان شد اگر در تربیت فردی و خانوادگی اجرا شود تربیت جامعه تربیت عاشورایی پیدا میکند و همه تربیت شده مکتب عاشورا میشوند.

۱. زیارت عاشورا به دو قسمت تولی (سلام بر افراد جبهه ی حق) و تبری (لعن بر افراد جبهه ی باطل) تقسیم می شود.
۲. در زیارت عاشورا می آموزیم عبادتی که با اطاعت نباشد فریبی بیش نیست زیرا انسان به وسیله عبادت توأم با اطاعت است که می تواند به درجه عبد (بندگی) برسد. (اباعبدالله ع)
۳. در زیارت عاشورا یزید و شمر متهمان ردیف اول نیستند بلکه لعن اول متوجه پایه گذاران ظلم می باشد. پس یاد بگیریم که هر کار ساده یا مهمی که می خواستیم انجام دهیم آینده آن را تصور کنیم و بدون بصیرت هیچ اقدامی نکنیم. زیرا که می تواند موجب لعن خدا بر خود و خاندانمان شود.
۴. در زیارت عاشورا آخرین نفرین بر «تابعین» است یعنی کسانی که به کشته شدن یاران خدا رضایت دارند. پس مواظب اعمالمان بلکه مواظب تایید کردن ها و رد کردن های زبانی خود باشیم. بدانیم که هر رای و نظر ما در نهایت یا به یاری ولی خدا می انجامد یا به کشته شدن ولی خدا.
۵. در زیارت عاشورا کسانی که برای جبهه ی باطل اسب آماده کردند لعنت شده اند. پس مواظب کمک های مادی خود به این و آن باشیم؛ زیرا ما نیز در نهایت یا به یاری ولی خدا می انجامد یا به کشته شدن ولی خدا.
۶. در زیارت عاشورا می آموزیم که گفتن یک مرگ بر دشمنان ولایت اهل بیت و یا یک درود بر پیروان ولایت اهل بیت، کافی نیست، بلکه باید صد مرتبه بگوییم تا تمام دوستان خدا و دشمنان خدا بفهمند که خط و مرام ما چیست؟ پس با قدرت؛ "موضع" خود را مشخص کنیم.
۷. در زیارت عاشورا می آموزیم فدا شدن در راه خدا کافی نیست، بلکه باید فدا شدن ما بر محور ولی معصوم خدا باشد. (حَلَّتْ بِفَنَائِكِ)
۸. در زیارت عاشورا می خوانیم که باید خانواده خود را آل رسول الله (ص) کنیم که اگر نکردیم جزء آل امیه و آل مروان و آل زیاد خواهیم شد.
۹. در زیارت عاشورا هیچ سخنی از گروه سومی نیست (یا حق؛ یا باطل) پس ما هر چه زودتر خط خود را مشخص کنیم (حسینی یا یزیدی) (مهدوی یا دجالی)؟

معرفی کتاب

کتاب سلیمانی عزیز

گذری بر زندگی و رزم سردار شهید حاج قاسم سلیمانی و متن کامل وصیت نامه شهید. نشر: حماسه یاران

سلیمانی عزیز؛ خاطراتی متفاوت و خواننده نشده از سردار شهید حاج قاسم سلیمانی؛ اثری تولیدی و محصول مصاحبه ها، گفتگوها و خاطرات شفاهی دوستان، هم زمان و آشنایان شهید سلیمانی که سعی دارد با قلمی ساده و دلنشین، گوشه ای از زندگی مرد همیشه در صحنه جبهه مقاومت را پیشکش نگاه خوانندگان کند.

رقعی | ۲۵۶ صفحه | مصور

خط رهبری

«صبر» و «ثبات» را دو نیاز اساسی برای آینده کشور

«صبر» و «ثبات» را دو نیاز اساسی برای آینده کشور دانستند و با تأکید بر اینکه بر اثر ایمان مذهبی و اعتماد مردم به نظام، ثبات ملت خوب است، افزودند: مسئولین هم باید با کار جهادی، صبر و ثبات خود را نشان دهند و از تردید و نگرانی های مضر اجتناب کنند.